C/2024/6769

2024.11.26.

P9_TA(2024)0115

Az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Chilei Köztársaság közötti magas szintű keretmegállapodás (állásfoglalás)

Az Európai Parlament 2024. február 29-i állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Chilei Köztársaság közötti magas szintű keretmegállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2023)0432 – C9-0467/2023 – 2023/0260R(NLE))

(C/2024/6769)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a tanácsi határozatra irányuló javaslatra (COM(2023)0432),

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Chilei Köztársaság közötti magas szintű keretmegállapodás tervezetére,

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Chilei Köztársaság közötti magas szintű keretmegállapodásban foglalt kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló rendelkezésekről szóló együttes nyilatkozatra, amelyet csatoltak a magas szintű keretmegállapodáshoz,

— tekintettel az Európai Unió és a Chilei Köztársaság közötti ideiglenes kereskedelmi megállapodásra,

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Chilei Köztársaság közötti társulási megállapodásra ([1]), amely 2005. március 1-jén lépett hatályba, és amelynek helyébe a magas szintű keretmegállapodás lép majd,

— tekintettel a borkereskedelemről szóló megállapodásra, valamint a szeszes italok és ízesített italok kereskedelméről szóló megállapodásra, amelyeket korábban a társulási megállapodáshoz mellékeltek, és amelyeket bele fognak foglalni a magas szintű keretmegállapodásba,

— tekintettel a Chilei Köztársasággal kötendő korszerűsített társulási megállapodásra irányuló tárgyalásokra vonatkozó, a Tanács által kiadott 2017. november 13-i tárgyalási irányelvekre, amelyeket 2018. január 22-én tettek közzé,

— tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Chile társulási megállapodás korszerűsítéséről folyó tárgyalásokról szóló, 2018. június 13-i ajánlására ([2]),

— tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és az Európai Külügyi Szolgálathoz intézett, az EU–Chile társulási megállapodás kereskedelmi pillérjének modernizálásáról szóló tárgyalásokról szóló, 2017. szeptember 14-i ajánlására ([3]),

— tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az európai gazdasági biztonsági stratégiáról szóló, 2023. június 20-i közös közleményére (JOIN(2023)2020),

— tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az EU, valamint Latin-Amerika és a Karib-térség közötti kapcsolatok új menetrendje” című, 2023. június 7-i közös közleményére (JOIN(2023)0017),

— tekintettel „A kereskedelmi partnerségek ereje: együtt a zöld és igazságos gazdasági növekedésért” című, 2022. június 22-i bizottsági közleményre (COM(2022)0409),

([1]) HL L 352., 2002.12.30., 3. o.
([2]) HL C 28., 2020.1.27., 121. o.
([3]) HL C 337., 2018.9.20., 113. o.

— tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2021. december 1-jei, „A Global Gateway” című közös közleményére (JOIN(2021)0030),

— tekintettel „A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című, 2021. február 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0066),

— tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019) 0640),

— tekintettel a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló 15 pontos cselekvési terv bizottsági felülvizsgálatának eredményéről szóló, 2022. október 6-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel az uniós nemzetközi beruházási politika jövőjéről szóló, 2022. június 23-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel az Európai Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a Chilei Köztársasággal kötendő korszerűsített társulási megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére és lefolytatására való felhatalmazásáról szóló tanácsi határozatra vonatkozó közös ajánláshoz csatolt, 2017. május 24-i hatásvizsgálatra (SWD(2017)0173),

— tekintettel a Chilével kötött társulási megállapodás kereskedelmi részének korszerűsítésére irányuló tárgyalásokat támogató, 2019. május 7-i fenntarthatósági hatásvizsgálatra,

— tekintettel az EU, valamint a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége (CELAC) 2023. július 17–18-án Brüsszelben megtartott, 2023. évi csúcstalálkozóján kiadott nyilatkozatra,

— tekintettel Ursula von der Leyen elnöknek Gabriel Boric chilei elnökkel 2023. június 14-én tett nyilatkozatára,

— tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „Az Ukrajna elleni agresszió” című, 2022. március 2-i ES-11/1. számú határozatára,

— tekintettel a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezményre és a 2022. évi kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére (UNFCCC) és a Párizsi Megállapodásra, amelyet az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek Konferenciája 21. ülésszakán, 2015. december 12-én fogadtak el,

— tekintettel az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatra (UNDRIP),

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) egyezményeire, különösen a bennszülött és törzsi népekről szóló, 169.számú ILO-egyezményre,

— tekintettel a Külügyi Bizottság ad hoc küldöttségének 2023. június 19–20-i, valamint a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság ad hoc küldöttségének 2022. május 23–25-i chilei látogatását követően levont következtetésekre,

— tekintettel az Európai Unió és a Chilei Köztársaság közötti, a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntartható értékláncaira vonatkozó stratégiai partnerségről szóló egyetértési megállapodásra, amelyet 2023. július 18-án Brüsszelben írtak alá,

— tekintettel az Európai Unió tagállamai belügyminisztereinek és a Latin-amerikai Belső Biztonsági Bizottság tagállamai biztonsági minisztereinek 2023. szeptember 28-i együttes nyilatkozatára (EU–CLASI együttes nyilatkozat),

— tekintettel a chilei kormány által 2023. április 20-án előterjesztett nemzeti lítiumbányászati stratégiára,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak az Unió külső tevékenységéről szóló V. címére,

([4]) HL C 132., 2023.4.14., 99. o.
([5]) HL C 32., 2023.1.27., 96. o.

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 91. cikkére, 100. cikke (2) bekezdésére, 207. és 212. cikkére, összefüggésben a 218. cikkel,

— tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (5) bekezdésére,

— tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság és a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság időközi jelentésére (A9-0017/2024),

A. mivel a jelenlegi nemzetközi instabilitás szükségessé teszi, hogy az EU újra megszilárdítsa partnerségeit a demokratikus és hasonlóan gondolkodó, az értékeiben osztozó országokkal annak érdekében, hogy megerősítse nyitott stratégiai autonómiáját, diverzifikálja ellátási láncait, biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, és valamennyi többoldalú fórumon együttműködjön a szabályokon alapuló, a békén, jogállamiságon és fenntartható fejlődésen nyugvó nemzetközi rend védelme érdekében;

B. mivel Chile és az EU szorosan együttműködő partnerek a regionális és globális kihívások kezelésében, továbbá közös univerzális értékek – mint a demokrácia és az emberi jogok – és szoros kulturális, emberi, gazdasági és politikai kapcsolatok kötik össze őket; mivel Chile nagyon fontos és megbízható partnere az EU-nak;

C. mivel az EU és Chile közötti korszerűsített magas szintű keretmegállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) előmozdítja a közös értékeket és elveket, jelentősen megerősítheti a Chile és az EU közötti együttműködést, és új területekre is kiterjesztheti azt, valamint kölcsönös támogatást kínálhat az új globális kihívások kezeléséhez;

D. mivel EU Global Gateway stratégiájának keretében két, Chilével közös projekt van folyamatban: a zöld hidrogén chilei fejlesztésére irányuló Európa együtt kezdeményezés 225 millió EUR összegű kezdeti költségvetéssel, valamint a lítium és a réz mint kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncainak fejlesztésére irányuló kezdeményezés;

E. mivel 2023. szeptember 28-án, Brüsszelben miniszteri találkozót tartottak az EU és a Chilét is magában foglaló Latin-amerikai Belbiztonsági Bizottság (CLASI) között, amelynek eredményeképpen közös nyilatkozatot fogadtak el a biztonság és a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem terén folytatott együttműködés fokozásának szükségességéről;

F. mivel az Unió Chile harmadik legnagyobb kereskedelmi partnere, és a Chilébe irányuló közvetlen külföldi befektetések legjelentősebb forrása; mivel a 2003 óta hatályos EU–Chile társulási megállapodás jelentősen bővítette a kétoldalú kereskedelmet, és azt immár korszerűsíteni kell, hogy összhangba kerüljön a nemzetközi normákkal; mivel az EU és Chile egyaránt elkötelezett a nyitott, fenntartható, szabályokon és értékeken alapuló többoldalú kereskedelmi rendszer előmozdítása iránt, amelynek középpontjában a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) áll;

G. mivel Chile a világ egyik legnyitottabb gazdaságával rendelkezik, és erősen függ a nemzetközi kereskedelemtől; mivel Chile Latin-Amerika egyik legsikeresebb gazdaságával rendelkezik, miközben a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek továbbra is magasak;

H. mivel az ENSZ legutóbbi jelentései [6] szerint Latin-Amerikának és a Karib-térségnek a feldolgozóipari termékek globális exportján belüli részesedése az elmúlt 20 évben nem haladta meg az 5 %-ot, ami azt mutatja, hogy a régiónak a feldolgozóipari termékek terén tartós, növekvő kereskedelmi deficitje van;

I. mivel Chile természeti adottságai a zöld hidrogén előállítása szempontjából a világon a legjobbak közé tartoznak; mivel a chilei kormány ambiciózus zöldhidrogén-stratégiát fogadott el, amelynek célja, hogy Chile a világ egyik vezető zöldhidrogén-termelőjévé váljon;

J. mivel a lítium stratégiai fontosságú nyersanyag; mivel Chile a világ második legnagyobb lítiumtermelője és a világ legnagyobb lítiumkészletével rendelkezik; mivel Chile már most is az EU messze legnagyobb lítiumbeszállítója; mivel Chile emellett a világ legnagyobb réztermelője; mivel a chilei kormány ambiciózus lítiumbányászati stratégiát fogadott el, amelynek célja a chilei lítiumtermelés növelése; mivel Chilének és az EU-nak egyaránt érdeke, hogy előmozdítsa Chile képességét saját hazai ipari kapacitásának kiépítésére ebben az ágazatban, különösen azáltal, hogy az ország a nyersanyagok hazai feldolgozása és átalakítása révén hozzáadott értéket állít elő;

K. mivel a mezőgazdaság és a bányászat kulcsfontosságú ágazatok a chilei gazdaság számára; mivel a fenntarthatósági hatásvizsgálat rámutatott arra, hogy a lítiumbányászat Chile vízhiányos régióiban összpontosul, olyan területeken, amelyeket többnyire vidéki és őslakos közösségek laknak; mivel a bányászat és a mezőgazdasági termelés ellenőrizetlen és nem fenntartható növelése negatív hatásokkal járhat; mivel ezeket a kockázatokat gondosan kezelni kell és szorosan figyelemmel kell kísérni;

[6] https://www.cepal.org/en/pressreleases/goods-exports-latin-america-and-caribbean-increase-20-2022-growth-down-previous-year; http://repositorio.cepal.org/handle/11362/48651.

L. mivel a kereskedelmi és beruházási politikáknak hozzá kell járulniuk a szociális, környezetvédelmi és állatjóléti normák javításához, és biztosítaniuk kell az alapvető jogok – köztük a helyi közösségek és az őslakos népek jogainak, a megfelelő élelemhez és a vízhez való jog, valamint a gazdálkodók és más, a vidéki területeken dolgozó emberek jogainak – teljes körű tiszteletben tartását; mivel a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos uniós megközelítés célja, hogy hozzájáruljon az ILO alapvető munkavállalói jogainak és a Párizsi Megállapodásnak a hatékony végrehajtásához;

M. mivel az EU megreformálta a beruházásvédelmi rendelkezéseket, a beruházó és állam közötti vitarendezést a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerrel váltotta fel, és többoldalú tárgyalásokat indított egy beruházási bíróság létrehozásáról, ami a korszerűsített és fenntartható beruházási politika irányába tett jelentős és helyes lépés; mivel a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer felváltja a régi kétoldalú beruházásvédelmi szerződéseket, amelyeket Chile 16 uniós tagállammal kötött;

N. mivel a Tanács közzétette a megállapodás tárgyalási irányelveinek teljes készletét, ami először történt a hasonló, politikai és kereskedelmi kérdésekre kiterjedő megállapodások esetében, eleget téve ezzel a nagyobb átláthatóság iránti, illetve azzal kapcsolatos igényeknek, hogy megfelelőbben kommunikáljon a tárgyalások tartalmáról és célkitűzéseiről;

Biregionális együttműködés

1. kiemeli az EU, valamint Latin-Amerika és a karib-tengeri térség országai közötti erős kétoldalú kapcsolatok geopolitikai jelentőségét, továbbá az EU és Chile közötti, többek között a társulási megállapodás korszerűsítésén alapuló szilárd kétoldalú kapcsolatok politikai jelentőségét; hangsúlyozza a megállapodás geopolitikai értékét, tekintettel más szereplők, például Kína jelenlétére;

2. örvendetesnek tartja a 2023. júliusi EU–CELAC csúcstalálkozót és a közös értékeken és elveken, valamint történelmi, nyelvi, kulturális és társadalmi kapcsolatokon alapuló stratégiai partnerség további elmélyítése iránti elkötelezettséget; hangsúlyozza a két régió közötti rendszeres párbeszéd jelentőségét, és nagyra értékeli, hogy Chile konstruktív szerepet játszik ebben a két régió közötti párbeszédben, valamint többoldalú szinten;

3. hangsúlyozza, hogy a Latin-Amerikára és a karib-tengeri térségre vonatkozó uniós stratégiát a közös prioritások alapján gyorsan végre kell hajtani; kiemeli a CELAC-országokkal való összefogás fontosságát a béke és biztonság, a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és a fejlődés előmozdítása és garantálása, valamint az olyan globális kihívások kezelése érdekében, mint az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség válsága, a migráció, a nemi alapú erőszak és a korrupció;

4. üdvözli a 45 milliárd EUR összegű pénzügyi csomag bejelentését, amelynek célja a méltányos zöld átállás, az inkluzív digitális átalakulás, a humán fejlődés és az egészségügy rezilienciájának támogatása Latin-Amerikában és a karib-tengeri térségben, és üdvözli különösen a Zöld Hidrogén Alap chilei létrehozására irányuló projekt jelentősen előrehaladását; felszólít az EU Global Gateway beruházási menetrendjének az „Európa együtt” megközelítés alapján történő gyors végrehajtására Latin-Amerikában és a Karib-térségben;

5. megjegyzi, hogy a latin-amerikai és a karib-térségbeli partnereknek az ENSZ Közgyűlésében az Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan, provokáció nélkül indított és jogellenes agresszív háborújával kapcsolatos szavazás során nyújtott támogatása nagyon értékes volt és az is marad; üdvözli, hogy Chile megszavazta az ENSZ Közgyűlésének az Ukrajna elleni orosz agressziót elítélő határozatait; nagyra értékeli a Chile által Ukrajnának nyújtott humanitárius segélyt, valamint a chilei szakemberek készségét az ukrajnai területek aknamentesítésében való részvételre; arra ösztönzi Chilét, hogy csatlakozzon a nyugati országok által Oroszországgal szemben hozott korlátozó intézkedésekhez;

Politikai párbeszéd és ágazati együttműködés

6. kiemeli, hogy Chile az EU kulcsfontosságú partnere Latin-Amerikában és a karib-tengeri térségben, és az EU-val közös demokratikus értékeket vall és számos közös érdek köti össze őket;

7. megjegyzi, hogy a 2002. évi EU–Chile társulási megállapodás sikertörténetnek bizonyult, mivel világos jogi keretet biztosít a rendszeres párbeszédhez, és lehetővé teszi a számos közös érdekű területről szóló megbeszéléseket;

8. megelégedéssel nyugtázza, hogy a megállapodás tükrözi a Parlament számos, a megállapodással kapcsolatos tárgyalást megelőzően kiadott ajánlását;

9. üdvözli, hogy a parlamenti diplomáciát a Chilével folytatott politikai párbeszéd egyik pilléreként ismerik el; méltatja Chile kulcsfontosságú szerepét az andoki parlamentben és az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésben;

10. hangsúlyozza a Megállapodás keretében az emberi jogok mindenfajta megsértése elleni küzdelem fontosságát, valamint a többek között az őslakosok, a migráns munkavállalók, a fogyatékossággal élők, az LMBTI-személyek és minden más kiszolgáltatott személy elleni bármilyen megkülönböztetés hatékony felszámolásának fontosságát; üdvözli, hogy a megállapodás határozott rendelkezéseket tartalmaz a demokratikus elvek, az emberi jogok és a jogállamiság tekintetében; hangsúlyozza az emberi jogi kötelezettségvállalások érvényesíthetőségének fontosságát;

11. ismételten hangsúlyozza az őslakos népeket megillető jogok védelmének fontosságát az olyan nemzetközi megállapodásokkal összhangban, mint az UNDRIP és az ILO 169. sz. egyezménye, ideértve a helyi közösségek és őslakos népek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezésének tiszteletben tartását is;

12. hangsúlyozza a szociális és környezetvédelmi normák tiszteletben tartásának és fenntartásának fontosságát; e tekintetben hangsúlyozza, hogy többek között az emberijog-védők és a visszaélést bejelentő személyek szerepe döntő fontosságú, és azt meg kell védeni;

13. hangsúlyozza, hogy a megállapodás jelentősen megerősítheti a Chile és az EU közötti együttműködést, és új területekre is kiterjesztheti azt, a kiberbűnözés elleni, illetve a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemtől kezdve a sarkvidékkel kapcsolatos ügyekben való együttműködésig;

14. üdvözli, hogy a megállapodás a geopolitikai kihívások közepette megerősített együttműködésről rendelkezik a külés biztonságpolitikai kérdésekre vonatkozóan, különösen a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelem tekintetében;

15. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi partnerekkel való együttműködés az EU biztonsági és védelmi politikájának egyik alappillére; üdvözli az EU és Chile közötti kétoldalú biztonsági és védelmi párbeszéd elindítását; szorgalmazza a Chilével való védelmi és biztonsági együttműködés elmélyítését, többek között a stratégiai irányú keretében; nagyra értékeli Chile 2004 óta tartó részvételét a bosznia-hercegovinai katonai válságkezelési műveletben (Althaia művelet);

16. rámutat, hogy a Felek megállapodtak abban, hogy együttműködnek és véleményt cserélnek a legális és irreguláris migráció területén; úgy gondolja, hogy a bevált módszerek cseréje nagyon hasznos eszköz; megjegyzi, hogy Chile a más latin-amerikai országokból, különösen Venezuelából érkező migránsok egyik fő célpontja; elismeri a chilei kormány által a migráns népesség sikeres integrálása érdekében tett erőfeszítéseket; elismeri, hogy Chile a quitói folyamat ideiglenes elnökeként fontos szerepet játszik a venezuelai migrációs válságra adott regionális válaszintézkedések koordinálásában;

17. aggodalmát fejezi ki a szervezett bűnözésnek és a kábítószer-kereskedelemnek a latin-amerikai és karibi országokban tapasztalható növekedése, a Chilében egyre bővülő kábítószer-kereskedelem, valamint a térségből az EU-ba szállított tiltott kábítószerek soha nem látott mennyisége miatt; szorgalmazza a biregionális együttműködés jelentős fokozását az e fenyegetések elleni küzdelem terén; fontosnak tartja, hogy a megállapodás az integrált, tényeken alapuló és eredményes megközelítés biztosítása érdekében tartalmazzon rendelkezéseket a szervezett bűnözés és a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos kérdésekben való együttműködésről;

18. kiemeli, hogy mind az EU, mind Chile kötelezettséget vállalt arra, hogy 2050-re klímasemlegessé válik; üdvözli az UNFCCC keretében az éghajlati vészhelyzet elleni küzdelemben való együttműködés megerősítése és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás hatékony végrehajtása, valamint a környezetvédelemre és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra vonatkozó kötelezettségvállalást, többek között az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye keretében; hangsúlyozza, hogy ennek a kötelezettségvállalásnak – a megállapodás végrehajtása keretében – konkrét intézkedésekben kell tükröződniük;

19. elismeri a polgári műholdas navigációval, Föld-megfigyeléssel és egyéb űrkutatási tevékenységekkel kapcsolatos együttműködés fontosságát; támogatja a chilei regionális Galileo információs központot, amelynek tevékenységei közé tartozik a helyi és regionális műholdas navigációs kezdeményezések nyomon követése, a potenciális piacok és az érdekelt felek azonosítása, valamint a felhasználók támogatása a latin-amerikai és az európai ipar közötti együttműködés révén kifejlesztett új alkalmazásokkal; üdvözli annak közelmúltbeli bejelentését, hogy regionális Kopernikusz stratégia bevezetésére kerül sor Latin-Amerikában és a karib-tengeri térségben, ezen belül egy regionális Kopernikusz adatközpont létesítésére Chilében;

20. nagyra értékeli az együttműködés további elmélyítésének lehetőségét a tudományos kutatás, technológiafejlesztés és innováció, az ifjúság és a kultúra területén;

21. elismeri az ILO-egyezmények tiszteletben tartása és a tényeken alapuló szakpolitikák támogatása érdekében a szegénység mérésére szolgáló módszerekről folytatott információcsere iránti kötelezettségvállalást; ösztönzi a bevált gyakorlatok cseréjét, tekintettel a chilei jövedelmi egyenlőtlenségek magas szintjére;

22. üdvözli az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének és fenntartható fejlődési céljainak megvalósításához oly szükséges és ennek érdekében tett közös kötelezettségvállalást, mivel ezek kulcsfontosságúak ahhoz, hogy napjaink kihívásait úgy kezeljük, hogy senki ne maradjon ki;

Kereskedelmi és beruházási pillér

23. üdvözli, hogy a fokozódó gazdasági széttagoltság és protekcionizmus idején a megállapodás fontos jelzés a nyitott, tisztességes, szabályokon és értékeken alapuló kereskedelem támogatása tekintetében; úgy véli, hogy a megállapodás kölcsönös előnyökkel jár, és hozzájárul a hosszú távú gazdasági fejlődés, a munkahelyteremtés, a diverzifikáció és a hozzáadott értéket előállító termelési folyamatok fokozásához;

24. üdvözli a megállapodás kereskedelmi és beruházási pillérének ambiciózus és átfogó jellegét, amely pillér megvalósítja az Európai Parlament 2017. szeptember 14-i ajánlásában ([7]) meghatározott prioritásokat; megjegyzi, hogy a megállapodás értelmében a tarifacsoportok 99 %-át teljes mértékben liberalizálni fogják, és az EU és Chile közötti kereskedelem több mint 95 %-a vámmentes lesz; üdvözli, hogy a megállapodást a kereskedelmi eljárások egyszerűsítéséről szóló WTO-megállapodás alapján korszerűsítették; ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a megállapodás végrehajtása során alapvető fontosságú a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése és az exportfolyamatok egyszerűsítése;

25. üdvözli, hogy a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezet ambiciózus és szigorú kötelezettségvállalásokat tartalmaz a környezetvédelmi és munkaügyi normák tekintetében; sajnálja azonban, hogy a megállapodás még nem tükrözi teljes mértékben az EU kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó új megközelítését;

26. megjegyzi, hogy a megállapodáshoz csatolt, kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló közös nyilatkozatukban az EU és Chile kötelezettséget vállalnak arra, hogy az ideiglenes kereskedelmi megállapodás hatálybalépésekor felülvizsgálják a kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezéseket; hangsúlyozza az ambiciózus felülvizsgálat fontosságát, hogy a megállapodások összhangba kerüljenek az uniós zöld megállapodás célkitűzéseivel és az EU kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó reformjavaslataival, amelyeket „A kereskedelmi partnerségek ereje: együtt a zöld és igazságos gazdasági növekedésért” című, 2022-es bizottsági közlemény vezetett be, és amelyek a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezet végrehajtási mechanizmusának megerősítését célzó rendelkezésekkel egészítenék ki a megállapodásokat, beleértve egy megfelelési szakasz, valamint végső eszközként kereskedelmi szankciók alkalmazásának lehetőségét abban az esetben, ha nem tartják be a Párizsi Megállapodást vagy az ILO alapelveit és munkavállalói jogait;

27. arra számít, hogy a felülvizsgálatot a közös nyilatkozatban meghatározott ütemterv szerint, az összes érintett érdekelt féllel való érdemi konzultációt követően végzik el; felhívja a Bizottságot, hogy az EUMSZ 218. cikkének (10) bekezdése szerinti kötelezettségeinek megfelelően a felülvizsgálati folyamat során szorosan vonja be a Parlamentet, és a lehető legnagyobb mértékben vegye figyelembe az Európai Parlament esetleges észrevételeit;

28. megjegyzi, hogy a közös nyilatkozatban mindkét fél kötelezettséget vállal arra, hogy a kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezések felülvizsgálatával összefüggésben megfontolja annak lehetőségét, hogy az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás a megállapodás lényeges elemét képezze;

29. hangsúlyozza, hogy a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kihívások kezeléséhez hasznos eszköz lenne egy konkrét célokat és mérföldköveket tartalmazó végrehajtási ütemterv, amelyet a civil társadalom bevonásával állítanának össze;

30. üdvözli, hogy a felek az ILO keretében vállalt kötelezettségeikkel összhangban elkötelezik magukat a nemzetközi kereskedelem olyan módon történő fejlesztése mellett, amely mindenki számára tisztességes munkát biztosít, különösen a nők, a fiatalok és a fogyatékossággal élők számára;

([7]) Az Európai Parlament 2017. szeptember 14-i ajánlása az Európai Parlament Tanácshoz, Bizottsághoz és az Európai Külügyi Szolgálathoz intézett, az EU–Chile társulási megállapodás kereskedelmi pillérjének modernizálásáról szóló tárgyalásokra vonatkozó ajánlásáról (HL C 337., 2018.9.20., 113. o.).

31. üdvözli az őslakos közösségek ismereteinek és gyakorlatainak a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetben való elismerését; sajnálja azonban, hogy nem említik kifejezetten a 169. sz. ILO-egyezményt és a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés UNDRIP-ben rögzített elvét, amelyek az őslakos népeket a kereskedelmi kapcsolatban megillető jogokat védik;

32. üdvözli a kereskedelemről és a nemek közötti esélyegyenlőségről szóló önálló fejezet beillesztését, amely az első ilyen jellegű fejezet egy uniós kereskedelmi megállapodásban, és amely elismeri annak fontosságát, hogy az inkluzív gazdasági növekedés előmozdítása során érvényesüljenek a nemek közötti esélyegyenlőség szempontjai, valamint azt a kulcsfontosságú szerepet, amelyet a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő politikák játszhatnak ebben a tekintetben; határozottan támogatja, hogy a megállapodás számos kötelező erejű kötelezettségvállalást tartalmaz a nőkkel szemben alkalmazott korlátok és hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése, a nemek közötti egyenlőség és a nők szerepvállalásának előmozdítása és annak biztosítása érdekében, a nemzetközi kereskedelem mindenki számára előnyös legyen; határozottan támogatja a nemek közötti egyenlőség szempontjainak a szakpolitikákban és eszközökben való érvényesítésére irányuló kötelezettségvállalást, valamint a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményben foglalt kötelezettségek hatékony végrehajtására és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. fenntartható fejlődési cél teljesítésére irányuló közös kötelezettségvállalást; arra számít, hogy a Bizottság az összes jövőbeni kereskedelmi tárgyalás során ezt a precedenst veszi alapul;

33. tudomásul veszi az uniós exportra kivetett vámok eltörlését, ami az export 99,9 %-át vámmentessé teszi, és kedvező lehet a jó minőségű agrár-élelmiszeripari termékek uniós gyártói számára; üdvözli, hogy a marhahúsra és a juhhúsra – melyek érzékeny termékek – vonatkozó vámkontingensek már nem tartalmaznak automatikus éves emelést, mivel ezt egy rögzített mennyiség váltja fel, amely a jövőben stabilabb piacra jutást biztosít a chilei hústermékek számára; felhívja a Bizottságot, hogy aktualizálja az összes kereskedelmi megállapodás uniós mezőgazdasági ágazatra gyakorolt hatásáról szóló kumulatív hatásvizsgálatát, és különösen értékelje a megállapodás mezőgazdasági összetevőit, valamint az egyéb meglévő és tervezett kereskedelmi megállapodások szerinti engedményeket a túlzott felhalmozódás megelőzése érdekében;

34. elismeri az olyan érzékeny uniós mezőgazdasági termékek védelmével kapcsolatban tett erőfeszítéseket, mint a hús (marhahús, baromfi-, sertés- és juhhús), bizonyos gyümölcsök és zöldségek (pl. fokhagyma, almalé, szőlőlé), valamint az olívaolaj, a rendkívül érzékeny termékekhez való korlátozott és ellenőrzött hozzáférés előírása révén vámkontingensek használatával, és kizárva a cukrot és a banánt a kereskedelem liberalizációjából, hogy megvédjék az uniós mezőgazdasági termelést;

35. elismeri, hogy a megállapodás további 216 uniós mezőgazdasági földrajzi árujelzőt és 18 chilei földrajzi jelzést részesít oltalomban, a borokról és szeszes italokról szóló meglévő megállapodás mellett, amely 1 745 uniós földrajzi árujelzőt részesít oltalomban a borok esetében, valamint 257 uniós földrajzi árujelzőt a szeszes italok és ízesített borok esetében; kiemeli, hogy a földrajzi jelzéseknek az EU és Chile által elfogadott kiterjesztése fontos előrelépés az uniós földrajzi jelzések globális szintű védelme terén; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa az uniós termékekre vonatkozó földrajzi jelzések oltalmára vonatkozó szabályok hatékony érvényesítését Chilében, és fontolja meg a földrajzi árujelzővel ellátott termékek jegyzékének bővítését;

36. üdvözli a fenntartható élelmiszerrendszerekről szóló külön fejezet beillesztését, amely előmozdítja a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó kétoldalú és nemzetközi együttműködést, beleértve az állatjólétre vonatkozó rendelkezéseket, az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelmet, az antibiotikumok alkalmazásának fokozatos kivezetését, az élelmiszerlánc fenntarthatóságát és a peszticideket; tudomásul veszi különösen a növekedésserkentőként használt antibiotikumok fokozatos kivezetésének fenntartására vonatkozó kölcsönös kötelezettségvállalásokat, amelyek 2018 óta vannak érvényben Chilében; sürgeti a Bizottságot, hogy teljes mértékben használja ki az e fejezetben foglalt együttműködési rendelkezéseket, és könnyítse meg az innovatív gazdálkodási gyakorlatokkal kapcsolatos információcserét annak érdekében, hogy az éghajlatváltozás mérséklése, a biológiai sokféleség és a környezetvédelem tekintetében a törekvései ne maradjanak el az uniós fenntarthatósági erőfeszítésektől; hangsúlyozza, hogy ennek az együttműködésnek ezenkívül törekednie kell a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény keretében elfogadott „kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia” célkitűzéseinek elérésére, amelynek 2030-ra kitűzött globális céljai között szerepel, hogy a „peszticidek és a rendkívül veszélyes vegyi anyagok által okozott általános kockázat legalább a felére csökkenjen”;

37. úgy véli, hogy az EU kereskedelempolitikájának hozzá kell járulnia a legszigorúbb élelmiszerbiztonsági, szociális, környezetvédelmi, állatjóléti és emberi jogi normák együtt való eléréséhez és végrehajtásához; felhívja a fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó EU-Chile albizottságot, hogy ennek elérése érdekében dolgozzon ki ambiciózus együttműködési tervet;

38. üdvözli, hogy a megállapodás magában foglalja az „egységes jogalany” mechanizmust, mivel ezzel elkerüli, hogy minden tagállamnak jegyzőkönyvet kelljen aláírnia az agrár-élelmiszeripari termékek Chilébe irányuló exportjához, és ezáltal javítva a megállapodásban rejlő általános lehetőségeket, és csökkenti a szükségtelen terheket és költségeket; kéri, hogy ezt az intézkedést foglalják bele a jövőbeli kereskedelmi megállapodásokba;

39. ösztönzi az EU-t és Chilét, hogy fontolják meg a két- vagy többoldalú együttműködést a fenntartható és környezetvédelmi szempontból felelős termelési gyakorlatok kialakítása terén, valamint a kutatás, az innováció és a technológiai fejlesztés területén a bevált gyakorlatok megosztását; üdvözli, hogy a két fél szakértelmet kíván megosztani egymással az állatjóléti normák kidolgozásával és végrehajtásával kapcsolatban;

40. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak egyenlő feltételeket az Unióban forgalmazott valamennyi mezőgazdasági, halászati és akvakultúra-termék számára, függetlenül azok származásától, beleértve a Chiléből származó termékeket is; hangsúlyozza, hogy fontos javítani az uniós kezdeményezések szakpolitikai koherenciáját, különös tekintettel a kereskedelemre, a fenntartható fejlődésre, a környezetvédelemre, az iparpolitikára, a halászatra és a mezőgazdaságra;

41. üdvözli, hogy a megállapodás több, az EU-ra és Chilére egyaránt vonatkozó intézkedést tartalmaz a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati gyakorlatok elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések támogatása céljából, valamint az ilyen gyakorlatokkal kifogott fajokból származó termékek kereskedelmének megakadályozása érdekében; üdvözli továbbá, hogy a közelmúltban az EU és Chile is csatlakozott a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni fellépést támogató szövetséghez, amelynek célja, hogy ösztönözze a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni erőfeszítéseket és intézkedéseket;

42. üdvözli, hogy a legkülső régiókat figyelembe vették a megállapodás kétoldalú védintézkedéseiben;

43. arra számít, hogy a beruházások liberalizálására és a beruházások védelmére vonatkozó rendelkezések tovább ösztönzik a fenntartható beruházásokat mindkét irányba, mivel garantálják, hogy mindkét fél beruházói tisztességes és megkülönböztetéstől mentes bánásmódban részesülnek; hangsúlyozza, hogy a beruházásokhoz jogbiztonságra, bizalomra és a kiszámíthatóságra van szükség; hangsúlyozza, hogy a beruházásvédelmi rendelkezések teljes mértékben összhangban vannak az EU beruházásvédelemmel kapcsolatos megújult megközelítésével, amelynek azt kell célként kitűznie, hogy megfelelő egyensúlyt biztosítson a beruházások védelme és a kormányok közérdekű szabályozáshoz való joga között; emlékeztet arra, hogy egy közös értelmező nyilatkozat megerősíti, hogy a felek egyetértenek abban, hogy a beruházásvédelmi rendelkezéseket a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásaik kellő figyelembevételével kell értelmezni és alkalmazni, és egyértelművé teszi, hogy a beruházóknak számítaniuk kell arra, hogy az EU és Chile intézkedéseket fog elfogadni az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében; megjegyzi, hogy a megállapodás által létrehozott vitarendezési eljárások a beruházási vitákkal foglalkozó uniós bírósági rendszer mintája szerint zajlanak, állandó, független és pártatlan bírósággal és fellebbviteli bírósággal; hangsúlyozza, hogy az uniós nemzetközi beruházási politika jövőjéről szóló, 2022. június 23-i állásfoglalásában a Parlament által megfogalmazott ajánlásokkal összhangban végre kell hajtani és tovább kell javítani a beruházásvédelmi rendelkezéseket;

44. meg van győződve arról, hogy a szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó új piacra jutási kötelezettségvállalások új üzleti lehetőségeket nyitnak meg az uniós és chilei vállalatok, köztük a kis- és középvállalkozások (kkv-k) előtt; megjegyzi, hogy a megállapodás tartalmaz egy korszerű, a digitális kereskedelemről szóló fejezetet, amely megkönnyíti az elektronikus kereskedelmet és biztosítja a fogyasztók online védelmét;

45. kiemeli, hogy a megállapodás biztosítja a kormányok azzal kapcsolatos jogának védelmét, hogy közérdekből szabályokat hozzanak, például a közegészségügy, a fogyasztók vagy a környezet védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy a kormányok szabályozási joga nem korlátozódik ezekre a területekre; hangsúlyozza, hogy a megállapodás garantálja a hatóságok azzal kapcsolatos jogát, hogy fenntartsák az olyan közszolgáltatásokat, mint az oktatás, az egészségügy és a vízellátás, vagy újraállamosítsák a magánszolgáltatásokat;

46. hangsúlyozza, hogy az uniós és chilei vállalatok számára előnyös lesz a jobb hozzáférés az áruk, szolgáltatások és munkák közbeszerzési piacaihoz központi és nem központi szinten; kiemeli a fokozott átláthatósági követelményeket üdvözli, hogy a megállapodás lehetővé teszi a közbeszerzést végző szervek számára, hogy a közbeszerzési eljárás során környezetvédelmi és szociális szempontokat vegyenek figyelembe;

47. üdvözli a külön a kkv-knak szentelt fejezetet, amelyek az EU és Chile közötti kereskedelem nagy részét adják; felhívja az Európai Bizottságot, hogy segítse a kkv-kat abban, hogy teljes mértékben kihasználhassák a korszerűsített megállapodás nyújtotta lehetőségeket, többek között azáltal, hogy útmutatást nyújt az exportáló és importáló vállalkozásoknak az új piacra jutási lehetőségekről, valamint adminisztratív és technikai támogatást nyújt, egyszerűsíti az eljárásokat, és felszámolja a kereskedelmet gátló és a kkv-kat aránytalanul nagy mértékben sújtó technikai akadályokat;

48. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítésekhez a megújuló energiára való gyors átállásra, valamint a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetését célzó gyors kormányzati fellépésre lesz szükség, többek között a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházások csökkentése és a kormányok éghajlat-politikáinak a beruházásvédelemből való kivonása révén; hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak támogatnia kell a megújuló energiaforrásokra való átállásra irányuló nemzetközi erőfeszítéseket; sürgeti a feleket, hogy biztosítsák a beruházásvédelmi rendelkezéseknek a környezetvédelmi politikákkal, a munkavállalói jogokkal és az emberi jogokkal való összehangolását; megjegyzi azonban, hogy a megállapodás lehetővé teszi a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházások védelmét; kiemeli, hogy Chile jelentős szerepet játszhat a globális zöld átállásban és igazságos átmenetben, amelynek az ország saját ipari kapacitásának fejlesztését is elő kell segítenie; megjegyzi, hogy a chilei megújulóenergia-ágazat és infrastruktúra fejlesztéséhez és bővítéséhez hatalmas fenntartható és kiszámítható beruházásokra lesz szükség, többek között uniós vállalatok részéről; ennek kapcsán úgy véli, hogy a Global Gateway stratégiának lehetővé kell tennie közös stratégiai projektek létrehozását, és fokoznia kell a kapacitásépítést; üdvözli ezzel összefüggésben a megújuló hidrogén chilei fejlesztésére irányuló európai kezdeményezés létrehozását, amely előmozdítja az országban ennek a stratégiai iparágnak a fejlődését, valamint a munkahelyteremtést, ugyanakkor pedig előmozdítja a megújuló hidrogén exportját Európába és a világ más részeire;

49. hangsúlyozza, hogy Chile a kritikus fontosságú nyersanyagok, többek között a zöld és digitális átálláshoz nélkülözhetetlen nyersanyagok, például a lítium és a réz fő beszállítójaként vezető szerepet játszik; elismerését fejezi ki a chilei partnereinknek, amiért elkötelezettek az EU-val való együttműködés mellett a kritikus fontosságú nyersanyagok terén, amelyek hozzájárulnak az EU rezilienciájának növeléséhez az olyan ágazatokban, mint például az energia, a közlekedés, a digitális infrastruktúra és a védelem; hangsúlyozza, hogy ez a kölcsönösen előnyös megállapodás biztosítja az uniós vállalatok számára a chilei nyersanyagokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést, ugyanakkor igyekszik elegendő politikai mozgásteret hagyni Chilének ahhoz, hogy a nyersanyagok belföldi feldolgozása és átalakítása révén helyi hozzáadott értéket teremthessen; tudomásul veszi a kettős árképzésre és az exportmonopólium-korlátozásokra vonatkozó rendelkezéseket; úgy gondolja, hogy az EU-nak aktívan kell támogatnia Chile arra irányuló törekvéseit, hogy előrébb lépjen az értékláncban; meggyőződése, hogy a nyersanyagok kitermelésének környezeti és társadalmi szempontból fenntartható módon kell történnie, és a helyi közösségek, köztük az őslakos közösségek javát kell szolgálnia, és abba be kell vonni e közösségeket, jogaik – köztük a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jog – teljes körű tiszteletben tartása mellett; üdvözli az EU és Chile közötti, a fenntartható nyersanyag-értékláncokra vonatkozó stratégiai partnerségről szóló egyetértési megállapodást, és kéri annak gyors végrehajtását;

Intézményi rendelkezések

50. fontosnak tartja, hogy a parlamenti vegyes bizottságot tájékoztatást kap a vegyes tanács határozatairól és ajánlásairól, és hogy a parlamenti vegyes bizottság ajánlásokat tehet a vegyes tanácsnak a megállapodás végrehajtásával kapcsolatban; támogatja, hogy a két fél közötti parlamenti kapcsolatok további elmélyítése érdekében a parlamenti vegyes bizottság évente kétszer ülésezzen;

51. üdvözli a civil társadalmi szervezeteknek a megállapodás végrehajtásába való bevonására és a belső tanácsadó csoportok megerősítésére vonatkozó intézményes mechanizmust; felhívja az Európai Bizottságot és a chilei hatóságokat, hogy biztosítsák a civil társadalom – többek között a nem kormányzati szervezetek, az őslakos népek képviselői, az üzleti élet képviselői és a szakszervezetek – aktív és érdemi részvételét a megállapodás végrehajtásának nyomon követésében;

52. felhívja a két felet, hogy biztosítsanak elegendő pénzügyi forrást és technikai segítséget a belső tanácsadó csoportok számára feladataik megfelelő ellátásához; szoros együttműködést vár az EU és a chilei belső tanácsadó csoportok között;

53. sürgeti mindkét felet, hogy mindenki – többek között a kkv-k és a nők – érdekében mielőbb vezessék be a megállapodást;

54. emlékeztet arra, hogy a megállapodást mind uniós, mind tagállami szinten ratifikálni kell, míg az ideiglenes kereskedelmi megállapodás, amely csak az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó kereskedelmi és beruházási elemeket tartalmazza, a Parlament és a Tanács általi ratifikációját követően lép hatályba; úgy véli, hogy a megállapodás ratifikációs folyamat felgyorsítása érdekében történő feldarabolása teljes mértékben tiszteletben tartja az EU és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást, és lehetővé teszi az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó részek gyors ratifikálását, miközben fenntartja a megállapodás átfogó jellegét;

°
° °

55. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint a Chilei Köztársaság kormányának és parlamentjének.